

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2959

[Total No. of Pages : 4

[5801]-508

T.Y. B.Com. (Semester - V)
BUSINESS LAW & PRACTICES - II
(2019 Pattern) (CBCS) (355 C)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

- Q1) a)** Fill in the blank with the most appropriate alternative (any Five) : **[5]**
- i) _____ address the relationship between and among “Employers, Employees and Labour Organizations.”
(Labour Laws, Indian Constitution, Labour empowerment)
 - ii) As per section 2 in factories act, a person who has completed _____ years of age will be called as an adult.
(18, 14, 21)
 - iii) The Factories Act, 1948 came into force on _____.
(1st March 1949, 1st April 1949, 1st May 1949)
 - iv) "_____" means a condition which requires medical treatment and attendance and necessitates abstention from work on medical grounds.
(Healthy, Sickness, Disease)
 - v) Contribution of Provident Fund paid by the employer and employees is _____.
(8%, 10%, 12%)
 - vi) The chairman and members of Central Board constituted under Employees Provident Fund are appointed by _____.
(The State Government, The Central Government, The State & Central Government)

P.T.O.

b) Match the following : [5]

Column A

Column B

i) Section 2(i-b) of EPF Act, 1952	a) Section 18(The Factories Act, 1948)
ii) Safety of Workers	b) Medical Benefit Council
iii) Arrangements for Drinking Water	c) Insurance Scheme
iv) Employees State Insurance Act	d) Government Provident Fund
v) Statutory Provident Fund	e) Fencing of machinery

Q2) Write a short notes (Any Two) : [10]

- Evolution of labour laws of India
- Provisions of Safety of Worker's (The Factories Act, 1948)
- 'Benefits' under The Employees State Insurance Act, 1948
- Employees Provident Fund Scheme

Q3) a) Explain the main regulations relating to Labour Policy of India. [8]

b) Explain the provisions regarding Worker's Health as per Factories Act, 1948. [7]

Q4) a) Explain the manner of calculation and payment of contributions as per The Employees State Insurance Act, 1948. [8]

b) State the Objectives of Employees Provident Fund & Miscellaneous Provision Act, 1952. [7]

Total No. of Questions: 4]

P2959

[5801]-508

T.Y. B.Com. (Semester - V)
BUSINESS LAW & PRACTICES - II
(2019 Pattern) (CBCS) (355 C)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना:

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

- प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही पाच) [5]**
- i) मालक, कर्मचारी आणि कामगार संघटना यांच्यातील संबंधाना संबोधित करतात.
(कामगार कायदे, भारतीय संविधान, कामगार सक्षमीकरण)
 - ii) कारखाना कायदा कलम 2 नुसार, ज्या व्यक्तीचे वय पूर्ण आहे, अशा व्यक्तीला प्रौढ म्हणून संबोधले जाईल.
(18, 14, 21)
 - iii) कारखाना कायदा, 1948 रोजी अंमलात आला.
(1 मार्च 1949, 1 एप्रिल 1949, 1 मे 1949)
 - iv) “.....” म्हणजे अशी स्थिती ज्यासाठी वैद्यकीय उपचार व उपस्थिती आणि वैद्यकीय कारणास्तव कामापासून दूर राहणे आवश्यक आहे.
(निरोगी, आजारपण, रोग)
 - v) मालक आणि कर्मचारी यांच्याकडून दिले जाणारे भविष्यनिर्वाह निधीचे योगदान% आहेत.
(8%, 10%, 12%)
 - vi) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी अंतर्गत स्थापन झालेल्या केंद्रीय मंडळाचे अध्यक्ष आणि सदस्यांची नेमणूक द्वारे केली जाते.
(राज्य सरकार, केंद्र सरकार, राज्य आणि केंद्र सरकार)

ब) योग्य जोड्या जुळवा : [5]

रकाना अ	रकाना ब
i) ई पी एफ कायदा, 1952 चे कालम 2(आय.बी.)	अ) कलम 18 (कारखाना कायदा, 1948)
ii) कामगारांची सुरक्षा	ब) वैद्यकीय लाभ परिषद
iii) पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था	क) विमा योजना
iv) कर्मचारी राज्य विमा कायदा	ड) सरकारी भविष्यनिर्वाह निधी
v) नियामक भविष्यनिर्वाह निधी	इ) यंत्रसामग्रीचे कुंपण

प्रश्न 2) थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) : [10]

- अ) भारतातील कामगार कायदांची उत्क्रांती
- ब) कामगारांच्या सुरक्षेबाबतच्या तरतुदी (कारखाना कायदा, 1948)
- क) कर्मचारी राज्य विमा कायदा, 1948 चे 'फायदे'
- ड) कर्मचारी भविष्यनिर्वाह निधी योजना

प्रश्न 3) अ) भारताच्या कामगार धोरणाशी संबंधित मुख्य नियम स्पष्ट करा. [8]

- ब) कारखाना कायदा, 1948 नुसार कारखान्यातील कामगारांच्या आरोग्याबाबतच्या तरतुदी स्पष्ट करा. [7]

प्रश्न 4) अ) कर्मचारी राज्य विमा कायदा, 1948 नुसार योगदानाची गणना आणि देयकाची पद्धत स्पष्ट करा. [8]

- ब) कर्मचारी भविष्यनिर्वाह निधी आणि विविध तरतुदी अधिनियम 1952 ची उद्दिष्टे स्पष्ट करा. [7]

